

a svikin

hava goldið fleiri milliónir
fyri arbeiðið.

– Vit eru mangan nevnd
fyri at bara spæla við børn-
ini.

Baka og venja

Ein mamma at einum
tannáringi, sum gekk hjá
okkum, var á fundi við
Almannastovuna, fyri at fáa
játtanina longda. Gentan
var ávíst, tí hon var veik og
hennara høgra og vinstra
síða samarbeiddu ikki, so
hon var m.a ikki før fyri at
vinda ein lappa. Á fundinum
spurdi Almennastovan,
hvat gentan gjørdi, tá hon
var til viðgerð. Mamman
hevði greitt frá tí, sum hon
visti og nevndi so, at gentan
onkuntið eisini hevði bakað
smákøkur í ergoterapiuni.
“Bakað,” rópti sosialráðgevin,
“tey skulu venja”. Mamman
fekk á fundinum at vita, at
Almannastovan ikki vildi
leingja játtanina.

– Tey høvdu ongin for-
stáilsí fyri, at tað at elta
deigg, gevur vøddastyrki, og
at rulla smákakur styrkir
samarbeiði millum høg-
gru og vinst-
ru kropshálvu.
Ergoterapeutar royna so
vítt møguligt at inndraga
meiningsfullar aktivitetir
inn í viðgerðina, hettar
gezur eisini moti-
vati-
ón. Ein tann-
áringur tímur betur at baka
smákakur og fáa venjing
av tí enn at flyta ein ellan
annan dims úr høg-
gru hond
yvir í vinst-
ru hond, sigur
Beinta Lassen.

Siga eitt....

Hon hevur sjálv roynt at
trýst á, hevur skrivað til
Aksel. V. Johannesen, sum
ongantið svaraði aftur.

Eftir eina útvarpssending
í november 2009 ringdi Rósa
Samuel-
sen, landsstýr-
iskvinna
til hennara og bedýraði, at
eingin broyting fór at verða
gj-
rð. Tað helt bara ikki, sigur
Beinta Lassen.

Hon visir annars til ein
fund, har bæði landsstýr-
is-
fólkini Aksel V. Johannesen
og Rósa Samuel-
sen um-
framt fleiri fulltrúar vóru
við. Á hesum fundi reisti
Aksel V. Johannesen spurn-
ing-
in, um Rósa Samuel-
sen ikki
bara kundi flyta pen-
ing-
in til ergo-
terapi frá Al-
mannaráðnum til Heilsu-
málaráðið.

– Aksel V. Johannesen
segði eisini, at øll, sum sátt-
málin umfataði, fóru at fáa

stuðul. Tað vóru vit fegin
um, tí so kundu vaksin fólk
eisini fáa stuðul, men tá ið
vit komu til samráðingar,
gj-
rði Heilsumálaráðið
greitt, at eingin yvir 18 ár
fór at fáa stuðul, og á sam-
ráðingarfundinum var
eingin Aksel, sum mánaðir
frammanundan spurdi Ergo-
terapeutfelagið, hvat tey
søgdu til at fáa sama sáttmála
sum fysioterapeutarnir. Gj-
rð varð eisini greitt, at eingin
stuðul fór at verða veittur til
sansamotoriskar venjingar,
bara til fjølbrekað børn og
børn við varandi sjúkum. So
er tað eg spyrji: Hvussu við
eitt nú teimum, sum hava
ADHD? Ella teimum menn-
ingartarnaðu?

Eingin sparing

– At bæði Rósa og Aksel í
miðlinum hava sagt, at tað
ikki er talan um eina sparing,
er ein løddrætt lygn. Øll
tey børn, sum ikki fungera
í skúlanum, orsakað av
trupulleikum við sansunum,
eru spard burtur. Hesi fáa
onga hjálp framyvir, hvørki
frá ergo ella fysioterapeuti.
Her er nokk talan um umleið
50 børn um árið, og hettar
hava tey bæði valt at spara
burtur, hóast tey ikki vilja
siga tað alment.

Óneyðugt stríð

– Vit halda tað eisini vera
burturvið, sum Heilsumála-
ráðið ætlar, at ein ávísing
bara skal vera fyri fimm við-
gerðir, tí tað ger, at foreldri
nir aðru hvørja viku skulu til
lækna at biðja um ávísing.
Tað tykist sum, at tað verður
gj-
rð so trupult fyri at fólk
ikki skulu orka at søkja, sigur
Beinta Lassen.

Hon skilir ikki, hví Heilsu-
málaráðið skal gera mun á
fysio-
terapi og ergo-
terapi. Tørvur er á báðum,
men ilt er at skilja, hví tað
almenna vil rinda minni fyri
ergo-
terapi enn fysio-
terapi.

Og hví er neyðugt hjá
einari mammu at einum
fj-
ølbrekaðum barnið í koyri-
stóli at renna til lækna í
tið og ótíð at biðja um eina
nýggja ávísing? Eitt slíkt
barn verður fjølbrekað, so
leingi tað livir, og fer altíð
at hava tørv á viðgerð, tey
skuldi sjálvsagt fingið eina
langa játtan, hitt er alt ov
strævið, og kostnaðarmikið
at umseta. Hvør lækna-
vátan kostar eisini, sigur
Beinta Lassen.

Ein venjing er at blása. Tað styrkir vøddarnar í hálsinum
Mynd: Jens Kristian Vang

Fekk heimahjál- p heldur enn venjing

Ein 14 ára gomul genta fekk í seinastu viku noktað
ergoterapi. Hon kundi í staðin fáa heimahjál-
p

Randi Jacobsen

Beinta Lassen í Ergo veit um
fleiri børn og ung, sum eru
komin í ringa støðu orsakað
av sáttmá-
loysinum.

Her er ein lagna:
Í farnu viku vóru av-
varðandi at einari 14 ára
gam-
lari gentu á fundi
við Almennastovuni. Tey
ynsktu, at gentan kundi fáa

ergo-
terapeut heim til at
venja reinf-
føri. Gentan er
lamin í báðum ørmum og
beinum og kann ikki ganga
uttan rollator. Hon hevur
orsakað av lamni niðursettan
f-
ørleika í báðum armum.

Nú gentan er vorðin
tannáringur, er neyðugt, at
reinf-
føri er í lagi. Omman,
sum er tann, sum vaskar
henni nú, ynskti, at gentan

kundi fáa venjing, so at hon
kann klára reinf-
førið sjálv.

Almannastovan hevði
forstáilsí fyri trupulleik-
anum, men segði seg ikki
kunna hjálpa, orsakað av
vantandi sáttmála. Tey bjóð-
aðu familjuni ístaðin heima-
hjál-
p.

– Heimahjál-
p er sum
orðið sigur ein hjál-
p og als
eingin venjing, sum ikki

hjálpir gentuni at verða
sjálv-
hjálpin, sigur Beinta
Lassen.

Hvussu leingi Heilsu-
málaráðið letur hesa gentu
og onnur í líknandi støðu
bíða eftir ergo-
terapi er
óvist.

Fundur verður aftur í
morgin millum Ergo-
tera-
peutfelagið og Heilsumála-
ráðið.

Børn við sansa- trupulleikum

Summi børn, sum verða stemplað fyri at vera ósosial, yvirvirkin, at hava
DAMP, kontaktveik ella bara óuppdrigin hava vánaliga sansaintegrasi-
ón, sum tað eitur á ergoterapimáli, og hetta fæst góð hjál-
p fyri

Randi Jacobsen

Nøkur børn hava tað trupl-
ari enn onnur. Tey eru
klombrut, ótrygg og tora
ikki at vera við í felagsspæli.
Tey kunnu blíva í øðini ella
djúpt ólukkulig yvir nak-
að, sum onnur halda eru
smáttariir. Nøkur hava
innlæringartrupulleikar,

talutrupulleikar ella hava
trupult við at sita still og
konsentrera seg.

Summi av hesum børn-
um blíva stemplað fyri at
vera ósosial, hyperaktiv,
"DAMP-børn", kontaktveik
ella bara óuppdrigin. Men
í veruleikanum er tað ein
einføld frágreiðing upp á
teirra trupulleikar, vána-

lig sansaintegrati-
ón, sigur
Beinta Lassen.

Umleið 10 prosent av øll-
um børnum líða av sansa-
integrati-
ónstrupulleikum.
Hesir trupulleikar kunnu
vísa seg á ymiskan hátt.
Nøkur tekin kunnu vera
ovurviðkvæmi fyri ljósi, ljóði
ella lukti, hava ringa balansu,
ørilsí ella hæddaræðslu,

vilja heldur vera áskoðarar
enn luttakarar í spæli, rea-
gera ógvusligt upp á rørs-
lu og t.d. um klæðir stramma,
eru vill og ólig ella eisini
afturhaldandi og still,
antin halda seg burtur frá
spæliplássinum ella fáa ikki
nóg mikið av villu rørs-
lunum, orka illa at sita upp-
reist o.a.